

"Levn-i nuranî ancak o şark ve garbın kab-ı kavseyini olan kâbe-i saadetinin tâk-ı muallâsının kavs-i kuzahının elvan-ı seb'asının lacivert levninin timsali..." Lacivert veya lacivert ile yeşilin nazara verilmesindeki hikmet ne olabilir acaba?

"Hüsn-ü mücerreden, cemâl-i mücellâdan tecellî eden mukaddes ziynet; birbiriyle imtizaç edip, ondan çıkan levn-i nuranî ancak o şark ve garbın kab-ı kavseyini olan kâbe-i saadetinin tâk-ı muallâsının kavs-ı kuzahının elvan-ı seb'asının lâcivert levninin timsali, belki şu levnin manzarası bir derece irae edilebilir."(1)

"HAŞİYE: Şu müselsel üslûptaki fıkralar, her biri İslâmiyetin bir şuâsına, bir hüsnüne, bir seciyesine, bir râbitasına, bir temeline işarettir."(2)

"Hüsn-ü mücerreden, cemâl-i mücellâdan tecellî eden mukaddes ziynet;.." İslam dininde güzellik ve cemal kavramı maddeye hapsedilmemiştir. Batı medeniyeti güzellik ve cemal kavramını sadece maddi suretlere indirgediği için, onların kültür ve anlayışında putperestliğin kardeşi olan suretperestlik hakimdir.

Hâlbuki İslam medeniyetinin güzellik ve estetik kavramı aşkın ve mütealdir. Yani güzellik soyut ve alî bir kavramdır, sadece maddeye hapsolmaz. Mesela, bir çiçeğin heykelinde çiçeğin maddesi değil, sanatsal yönü ve sanatkâra bakan yüzü önemlidir. İşte İslam medeniyetinin estetik ve ziyet anlayışı budur.

Nasıl gök kuşağı, yedi rengin karışımından hasıl olan mükemmel bir tablo ise, İslam Medeniyeti de güzelliklerinin bütününe birden bakılabilirse, gökkuşağı gibi mükemmel ve büyüleyici vasıfları insanı kendisine çeker, harika ve mucize olduğunu irae eder.

Tek renk, tek tipte o harika tablo olmaz ve o manzara teşekkül etmez. Ancak muhtelif ve farklı renkler güzel bir desen ve ahenk ile bir araya gelirse o manzara oluşabilir. İşte İslam medeniyeti çok renkleri ve farklı meslekleri bünyesinde barındıran bir gökkuşağı gibidir. Farklı renklerin ve farklı meşreplerin bulunması İslam birliğine zarar vermez, bilakis her alanda bir güzelliğin tezahür etmesine bir vesile olur.

Üstad'ın haşiyede ifade ettiği gibi, bahsi geçen yerdeki her bir cümle İslam'ın bir meziyetini ortaya koyuyor. Biz bu meziyetlerden, yukarıda sadece **güzellik** ve **estetik** kavramının İslam açısından bir değerlendirmesini şerh ettik.

Yedi rengin her biri İslam'ın bir güzelliğini ve kemalini yansıtır. Bütün renkler bir arada olursa o zaman her bir renk bir değer atfeder. Mesela, yeşili iyi anlamak için sarıya bakmak gerekir. Maviyi lacivert parlatır vs...

Lacivert rengi, burada manaya bir modeldir; yoksa renk olarak farklı bir hususiyete işaret etmiyor. Üstad Hazretleri sarı rengi de örnek olarak verebilirdi.

Dipnotlar:

(1) bk. [Rumuz, İfade](#).

(2) bk. [Münazarat, Sualler ve Cevaplar, Haşiyeye](#).